

BügelHajema

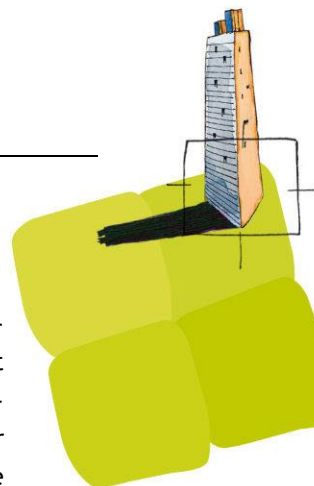
Plek voor ideeën

Memo

Opdrachtgever: Lampedertien BV

projectnummer: 027.75.00.01.00

Aan: Lampedertien BV, Jos Snijders Blok
Van: mevrouw J.G. Lindenholz
Onderwerp: Notitie nader onderzoek vleermuizen Zuidwesthoekweg ,7 Sneek
Datum: 14-10-2016

Aanleiding

Voor het terrein aan de Zuidwesthoekweg 7 in Sneek bestaan plannen voor de herinrichting waarbij onder andere sloop en verbouw van de bebouwing is voorzien. Uit het natuurwaardenonderzoek dat op 18 april 2016 door BügelHajema Adviseurs bv is uitgevoerd op deze locatie, blijkt dat in de grote loodsopslag en het kantoorgebouw zwaar beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Ook is bekend dat de naastgelegen watergang de Geeuw onderdeel vormt van een vliegroute van meervleermuizen¹. Om inzichtelijk te maken wat het terreingebruik van vleermuizen is en of als gevolg van de beoogde ontwikkelingen sprake is van overtreding van verbodsartikelen van de Flora- en faunawet, is aanvullend onderzoek uitgevoerd. Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van dit aanvullend onderzoek.

Figuur 1. Impressie bebouwing

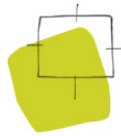
¹ Haarsma, A.-J. (2012) De meervleermuis en Natura2000 in Nederland, locaties van alle mannen en kraamverblijven. Bijlage bij rapport 'De meervleermuis in Nederland'. www.batweter.nl.

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

Vaart nz 48-50, Postbus 274, 9400 AG Assen T 0592 316 206 F 0592 314 035

E assen@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft het terrein aan de Zuidwesthoekweg 7 in Sneek. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan watergang de Geeuw en aan de noordoostzijde is een opgaande groenstructuur aanwezig. In de huidige situatie vormt het plangebied aan de zijde van de Geeuw een donkere omgeving.

De beoogde ontwikkelingen bestaan uit een interne en externe verbouwing van het kantoorgebouw en grote loodsopslag, de sloop van een bootopslag en de realisatie van enkele woningen op de vrijgekomen locatie. Daarnaast worden (overdekte) parkeerplaatsen en één of twee kleine havens gerealiseerd aan de oost- en westkant van het plangebied.

Onderzoeksmethode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2013² dat is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging in overleg met de voormalige Dienst Landelijk Gebied en de voormalige Gegevensautoriteit Natuur.

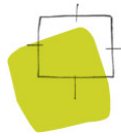
Vleermuizen maken verspreid over het jaar gebruik van verschillende verblijven (winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaats). Een volledig vleermuisonderzoek naar verblijfplaatsen bestaat gemiddeld uit vier inventarisaties die verspreid over de periode half mei tot en met begin oktober worden uitgevoerd. Op deze manier wordt een seizoensbreed beeld verkregen van het gebruik van het plangebied door vleermuizen. Twee inventarisaties (avond- en ochtendbezoek) zijn uitgevoerd in de periode half mei - half juli (specifiek gericht op de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven) en twee inventarisaties (avond- en ochtendbezoek) in de periode half augustus - begin oktober (gericht op de aanwezigheid van paar- en zomerverblijven). De inventarisaties zijn uitgevoerd door één onderzoeker, een ecooloog van BügelHajema Adviseurs bv. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsonder-/ -opgang	Weer	Temperatuur
06-06-2016	21:55 - 00:00	21:56	onbewolkt, wind 2 → 0 Bft	15°C
07-07-2016	03:25 - 05:30	05:29	onbewolkt, wind 0 Bft	10°C
07-09-2016	21:30 - 23:30	20:12	onbewolkt, wind 0-1 Bft	18°C
28-09-2016	05:30 - 07:35	07:36	licht bewolkt, wind 3/4 Bft	16°C

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats doormiddel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soortspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrageluiddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Edirol

² <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>.

R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma WaveSurfer.

Resultaat beschrijving

Inventarisatie 6 juni 2016

Op de avond van 6 juni is over de Geeuw een vliegroute van meervleermuis (circa 35 exemplaren) vastgesteld. De meervleermuizen kwamen hierbij uit de richting van Sneek en vlogen in zuidwestelijke richting. In het tijdsbestek dat het waaide (vanuit het noorden) vlogen de meervleermuizen in de luwte van de noordelijke oever. Toen later de wind ging liggen gebruikten de vleermuizen de gehele breedte van de Geeuw. Andere waarnemingen van vleermuizen (zoals een verblijfplaats of foeragerende exemplaren) zijn deze avond niet in het plangebied en directe omgeving gedaan.

Inventarisatie 7 juli 2016

Tijdens de ochtend van 7 juli is rond 03:45 uur in het plangebied een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Verder zijn circa vijf langsvliegend meervleermuizen (over de Geeuw richting Sneek) gedetecteerd. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen.

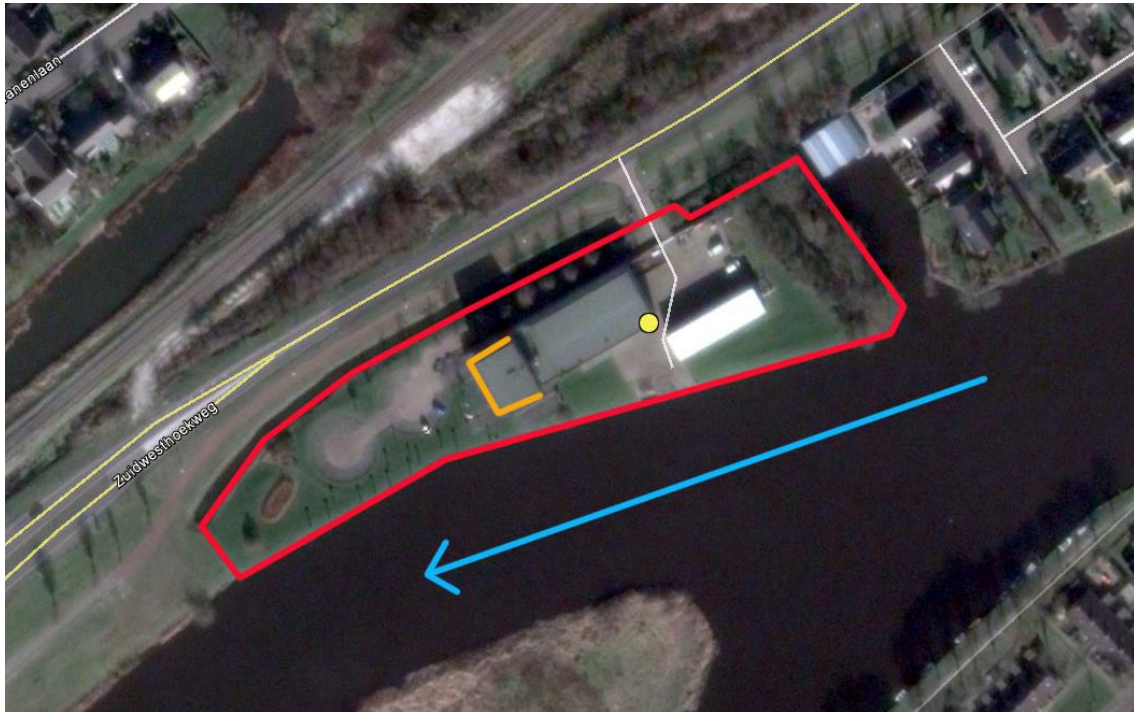
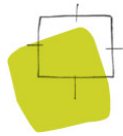
Inventarisatie 7 september 2016

Tijdens dit avondbezoek zijn rond het kantoorgebouw waarnemingen gedaan van foeragerende en tegelijkertijd baltsende gewone dwergvleermuizen (vermoedelijk twee afzonderlijke exemplaren). Tijdens de balts vliegen mannetjes gewone dwergvleermuis veelal roepend rond, wat het lokaliseren van een paarverblijfplaats bemoeilijkt (RVO 2014³). Een exacte paarverblijfplaats is dan ook niet vastgesteld. Gezien het gedrag en de afwezigheid van andere geschikte bebouwing in de directe omgeving, wordt verwacht dat minimaal één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is in het kantoorgebouw (zie ook figuur 2). Geschikte verblijfplaatsen zijn daar aanwezig in de vorm van een spouwmuur, bereikbaar via open stootvoegen en ruimte onder de dakrand. Andere dan de reeds genoemde waarnemingen van vleermuizen zijn deze avond niet gedaan.

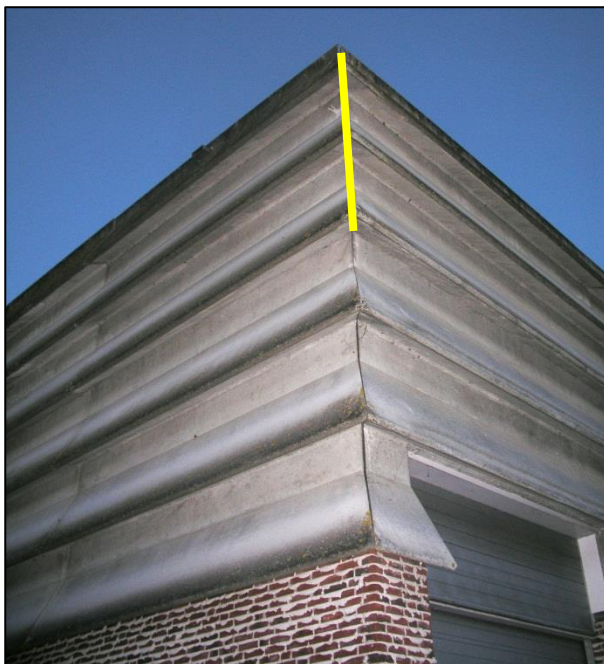
Inventarisatie 28 september 2016

Tijdens het ochtendbezoek van 28 september is tussen 05:55 uur en 06:10 uur een baltsende ruige dwergvleermuis vastgesteld. Het grootste deel van de tijd baltste de ruige dwergvleermuis vanuit de meest zuidoostelijke punt van de grote (stenen) opslagloods (zie figuur 2 en 3). Ruige dwergvleermuis is een soort die tijdens de paarperiode baltsgeluiden laat horen vanuit zijn verblijfplaats. Het waargenomen gedrag duidt dan ook op een paarverblijfplaats in deze zuidoosthoek van de bebouwing. Een paar korte momenten was het exemplaar tegelijkertijd aan het foerageren tussen het gebouw en de oostelijke groenstructuur. Tijdens deze inventarisatie zijn geen andere dan genoemde waarnemingen van vleermuizen gedaan.

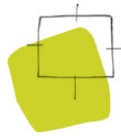
³ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014). Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, publicatienummer RVO-S12-402/BF16681, december 2014. Ministerie van Economische Zaken.

Figuur 2. Luchtfoto met (globale) locatie paarverblijfplaatsen: gewone dwergvleermuis (oranje lijn) en ruige dwergvleermuis (gele stip). De blauwe pijl geeft de waargenomen vliegroute van meervleermuis weer (bron kaartondergrond: google earth)

Figuur 3. Baltslocatie van ruige dwergvleermuis (globaal ter plaatse van de gele streep)

Conclusie

Op basis van de hierboven beschreven inventarisaties kan worden geconcludeerd dat in het kantoorgebouw een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is en zich in de grote opslagloods een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis bevindt. Daarnaast is vastgesteld dat de Geeuw, zoals reeds bekend was, fungeert als vliegroute voor tientallen meervleermuizen.

Afhankelijk van de definitieve plannen blijven de paarverblijfplaatsen al dan niet behouden. Voor wat betreft de verblijfplaats van ruige dwergvleermuis het volgende:

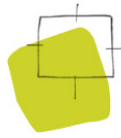
- Als geen werkzaamheden plaatsvinden in de hoek van de bebouwing waar deze paarverblijfplaats aanwezig is, ondervindt deze geen hinder van de werkzaamheden en zijn op deze soort geen negatieve effecten te verwachten.
- Wanneer deze verblijfplaats als gevolg van de werkzaamheden wel effecten ondervindt dan is het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet nodig. Hierin worden onder andere te nemen mitigerende maatregelen opgenomen zoals, het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de paarperiode (globaal van half augustus tot begin oktober) en het aanbieden van een vervangende verblijfplaats.

Voor wat betreft de paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis geldt in deze situatie:

- Wanneer de dakrand en een groot deel van de open stootvoegen beschikbaar blijven én er geen werkzaamheden aan (in) de spouw plaatsvinden, blijft het gebouw geschikt en beschikbaar als paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis.
- Wanneer daarnaast tijdens de werkzaamheden die (naar verwachting) aan deze muren plaatsvinden rekening gehouden wordt met de aanwezigheid van de paarverblijfplaatsen, zijn in het kader van de Flora- en faunawet geen negatieve effecten te verwachten op gewone dwergvleermuis. De belangrijkste maatregel hierbij is het uitvoeren van de werkzaamheden aan de muren buiten de paarperiode (loopt globaal van 15 augustus tot 15 oktober) van gewone dwergvleermuis.

De Geeuw vormt onderdeel van een vliegroute voor meervleermuizen. Meervleermuis is een soort die erg gevoelig is voor verstoring door verlichting van het wateroppervlak⁴. Indien tijdens of na de werkzaamheden sprake is van uitstraling door kunstlicht op de Geeuw (bijvoorbeeld door bouwlampen, straat- of buitenverlichting), kan de vliegroute van meervleermuizen worden verstoord. Vliegroutes zijn beschermd als deze een functioneel onderdeel uitmaken van het leefgebied van de betreffende vleermuizen. Hoewel de Geeuw vanuit het stedelijk gebied van Sneek gezien niet de enige vliegroute is, vormt De Geeuw wel de enige geschikte vliegroute over water in zuidwestelijk richting. Om deze reden is het van belang de vliegroute te behouden en daarmee met zekerheid negatieve effecten op meervleermuis te voorkomen. Om negatieve effecten en daarmee overtreding van de Ffw te voorkomen dient tijdens actieve periode van meervleermuizen (globaal lopend van eind maart tot eind oktober) te worden voorkomen dat (extra) uitstraling van kunstlicht plaatsvindt op de Geeuw.

⁴ Meervleermuizen verplaatsen zich bij voorkeur boven brede kanalen en vaarten.

Negatieve effecten van de plannen op het foerageergebied van vleermuizen worden niet verwacht. Het plangebied blijft ook in de nieuwe situatie grotendeels geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig.

Wanneer niet volgens bovenstaande voorwaarden kan worden gewerkt, is voor de ontwikkelingen het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet dan wel een verklaring van geen bedenkingen nodig.